EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.2.2022
SWD(2022) 43 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937

{COM(2022) 71 final} - {SEC(2022) 95 final} - {SWD(2022) 38 final} -
{SWD(2022) 39 final} - {SWD(2022) 42 final}

Souhrnný přehled

Posouzení dopadů návrhu směrnice o udržitelné správě a řízení společností

A. Potřeba opatření

V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?

Hlavním řešeným problémem je **potřeba posílit udržitelnost v systémech správy a řízení společností**, a to ve dvou ohledech: 1) **zájmy zúčastněných stran a rizika pro společnost (vztahující se k udržitelnosti) související se zúčastněnými stranami nejsou** v systémech řízení podnikových rizik a příslušných rozhodnutích **dostatečně zohledňovány**; 2) společnosti **dostatečně nezmírňují své nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí**, nezavedly odpovídající správu a řízení, systémy řízení a opatření, která by jejich škodlivé dopady zmírnila. **Příčinami** problému jsou **selhání trhu**, jako je krátkodobé zaměření společností a členů orgánů společností, a **nedostatečná právní úprava** vyplývající z nejasných a odlišných vnitrostátních pravidel (včetně nově vznikajících) a neúčinné dobrovolné rámce. Tento problém má **celounijní rozměr**, neboť společnosti a investoři působí přeshraničně, dodavatelské řetězce jsou nadnárodní a zjištěná selhání trhu jsou systémová. Očekává se, že tento problém **se bude časem zvětšovat**: očekává se zlepšení v oblasti identifikace rizik a povědomí, ale neočekává se, že by tyto změny byly dostatečně rychlé, ani systémové a široce rozšířené.

Čeho by mělo být dosaženo?

Obecným cílem je lépe využívat potenciál jednotného trhu s cílem přispět k přechodu na udržitelné hospodářství, podpořit udržitelné vytváření hodnot a zlepšit dlouhodobou výkonnost a odolnost společností v EU. **Specifickými cíli** je: objasnit, co se očekává od členů orgánů společností, aby splnili svou povinnost jednat v zájmu společnosti; podporovat začlenění rizik a dopadů vztahujících se k udržitelnosti do řízení podnikových rizik; zvýšit odpovědnost za identifikaci, prevenci a zmírňování nepříznivých dopadů, a to i v hodnotových řetězcích; zlepšit přístup k opravným prostředkům; zlepšit postup správy a řízení společností s cílem lépe začlenit udržitelnost do rozhodování společností a členů jejich orgánů.

Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?

Vzhledem k celounijnímu/globálnímu rozměru problému **nelze těchto cílů uspokojivě dosáhnout** prostřednictvím individuálních opatření některých členských států. Pravidla EU mají větší šanci zmírnit krátkodobé tlaky na společnosti. Nová pravidla EU by vycházela ze stávajícího rámce EU pro správu a řízení společností. Zásah EU může zajistit silný hlas EU po celém světě.

B. Řešení

Prostřednictvím jakých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?

Byly zváženy zejména možnosti povinnosti náležité péče podniků a povinnosti členů orgánů společností. Neregulační možnosti byly zavrženy, neboť se ukázalo, že nejsou účinné a účelné. Pokud jde o náležitou péči, některé regulační možnosti (např. povinnost nebo odpovědnost omezená na první úroveň hodnotového řetězce) byly rovněž vyřazeny z důvodu neúčinnosti. Zvolené možnosti se liší v celkovém přístupu (odvětvové – horizontální) a osobní působnosti. **Navrhuje se soubor upřednostňovaných možností, které se vzájemně doplňují.** Pokud jde o **náležitou péči podniků,** byla by zavedena horizontální povinnost náležité péče pro velké obchodní korporace s ručením omezeným (vymezené pomocí dvou možných alternativních souborů kritérií na počet zaměstnanců a obrat) společně se zjednodušeným režimem zaměřeným na nejdůležitější problémy u středně velkých společností s ručením omezeným a společností s ručením omezeným se střední tržní kapitalizací v odvětvích, kde je větší pravděpodobnost vzniku nepříznivých dopadů na životní prostředí a lidská práva (odvětví s velkým dopadem). To by podpořila pravidla EU týkající se harmonizované občanskoprávní odpovědnosti a

vymáhání ze strany správních orgánů. Budou zahrnuty společnosti ze třetích zemí, které v EU dosahují významného obratu. Pokud jde o **povinnosti členů orgánů společností,** upřednostňovaná možnost by harmonizovaným způsobem vyjasnila obecnou povinnost členů orgánů všech společností s ručením omezeným jednat v nejlepším zájmu společnosti (jak je stanoveno vnitrostátními právními předpisy o obchodních společnostech). To by vycházelo z určitých konkrétních povinností členů orgánů velkých společností (např. v souvislosti s řízením rizik nebo zapojením zúčastněných stran) a bylo postupně zaváděno pro středně velké společnosti s ručením omezeným a kótované malé a střední podniky s velkým dopadem. Povinnosti členů orgánů společností při provádění povinnosti náležité péče podniků se týkají stejných společností jako tato povinnost. Na velké společnosti s více než 1 000 zaměstnanci by se vztahovaly další konkrétní povinnosti členů orgánů společností související se stanovováním strategie s vědecky podloženými cíli. To by doplnilo obecné ustanovení, podle něhož by **odměna** měla usnadňovat nebo alespoň neomezovat dodržování nových pravidel.

Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?

Poradní činnosti, zejména veřejná konzultace, která přinesla téměř půl milionu odpovědí, svědčí o celkové podpoře cíle opatření EU a většiny navrhovaných opatření. Pokud jde o **povinnosti členů orgánů společností**, většina respondentů ze všech skupin zúčastněných stran uvedla, že je třeba, aby společnosti a členové jejich orgánů při rozhodování zohledňovali zájmy zúčastněných stran, zejména pokud jde o začlenění udržitelnosti do podnikové strategie, a největší podporu vyjádřily nevládní organizace, následované jednotlivými společnostmi a podnikatelskými sdruženími. Ty vyjadřují obavy ohledně stanovení měřitelných cílů a vyvážení zájmů všech zúčastněných stran. Pokud jde o **náležitou péči podniků**, všechny skupiny zúčastněných stran se ve velké většině shodují, že je potřeba horizontální právní rámec EU, který zajistí harmonizaci, rovné podmínky a právní jistotu. Obecně je podporován ambiciózní přístup, pokud jde o obsah povinnosti náležité péče, v souladu s upřednostňovanou možností. Pokud jde o snížení zátěže pro malé a střední podniky, za účinná se považují opatření, jako jsou sady nástrojů, vnitrostátní kontaktní místa, podpora budování kapacit včetně financování a nezávazné pokyny. Zdá se, že **odměňování** se považuje za doplňkové, přičemž zde byly odpovědi poněkud omezené.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Balíček upřednostňovaných možností by **společnostem** umožnil zlepšit finanční výkonnost na základě různých faktorů, jako je lepší řízení rizik, lepší provozní efektivnost a úspory nákladů, lepší odolnost a více inovací. Ne všechny výhody se projeví okamžitě, některé se mohou projevit ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, stejně tak se neprojeví stejnou měrou všem společnostem v rámci oblasti působnosti. Očekává se pozitivní **dopad na lidská práva**, včetně pracovních práv, **a na životní prostředí**, a to i ve třetích zemích, v nichž se nacházejí dodavatelské řetězce. Balíček by byl při dosahování těchto výhod účinný.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Náklady společností na dodržování předpisů zahrnují náklady na zavedení a provoz procesů a postupů náležité péče a také náklady na přechod, tj. výdaje a investice nezbytné ke změně vlastních činností a hodnotových řetězců společnosti za účelem zmírnění nepříznivých dopadů. Dodatečné náklady na podávání zpráv veřejnosti vzniknou pouze nekótovaným středním podnikům s velkým dopadem, neboť se na ně nevztahuje návrh Komise týkající se směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. Odhadované přímé náklady na dodržování předpisů s přihlédnutím k počtu dotčených společností zahrnují jednorázové náklady ve výši 500 až 680 milionů EUR a opakované (roční) náklady ve výši 1,72 až 2,37 miliardy EUR (v závislosti na vybraných kritériích počtu zaměstnanců / obratu pro vymezení velkých společností, na něž se vztahují pravidla náležité péče v plném rozsahu). Některé společnosti (dceřiné společnosti, partneři v hodnotovém řetězci), které nespadají do oblasti působnosti iniciativy, by nesly

nepřímé (tzv. trickle-down) náklady. Povinnosti členů orgánů společností budou znamenat jednorázové náklady ve výši 445 milionů EUR s tím, že dopad odměn na náklady je velmi omezený.
Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?
V rámci balíčku jsou malé podniky a mikropodniky z opatření náležité péče vyloučeny; střední podniky a podniky se střední tržní kapitalizací jsou zahrnuty pouze tehdy, jsou-li činné v hospodářských odvětvích s obzvláště velkým dopadem, a jsou jim uloženy více cílené povinnosti, které jsou zaváděny postupně. Jak bylo popsáno, očekává se nepřímý dopad na všechny společnosti, které jsou součástí hodnotových řetězců; balíček proto zahrnuje opatření, která mají zabránit tomu, aby byla zátěž spojená s dodržováním předpisů kladena na partnery v hodnotovém řetězci malých a středních podniků, a dodatečná podpůrná opatření rovněž pomohou minimalizovat náklady pro malé a střední podniky. Celkově by upřednostňovaná možnost měla vést ke zlepšení odolnosti podniků, dlouhodobé výkonnosti (viz „Výhody“), zejména ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, a měla by přinést podobné výhody na úrovni hospodářství. Vzhledem k tomu, že dopad na náklady je ve srovnání s výnosy společností relativně nízký, neočekává se žádné výrazné negativní zkreslení, pokud jde o konkurenceschopnost společností z EU na světových trzích, a očekává se, že střednědobé až dlouhodobé dopady na konkurenceschopnost budou pozitivní.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
V rámci upřednostňované možnosti by celkové náklady na dohled pro veřejnou správu ve všech členských státech zahrnovaly jednorázové náklady ve výši 0,13 milionu EUR a opakované roční náklady ve výši 7,86 až 11,2 milionu EUR (v závislosti na vybraných kritériích počtu zaměstnanců / obratu pro vymezení velkých společností, na něž se vztahují pravidla náležité péče v plném rozsahu). Tyto výpočty se vztahují na dohled založený na posouzení rizik, pokud jde o dodržování náležité péče. Neočekávají se žádné dodatečné náklady na dohled nad povinnostmi členů orgánů společností a jejich odměňováním. Členským státům mohou rovněž vzniknout určité nízké dodatečné náklady na vymáhání v důsledku soudních sporů.
Očekávají se jiné významné dopady?
Vzhledem ke globálnímu dosahu skrze hodnotové řetězce budou zasaženy také společnosti a ekonomiky třetích zemí. Očekává se pozitivní dopad na lidská práva a životní prostředí a na místní komunity prostřednictvím zvýšeného povědomí zúčastněných stran, lepších postupů souvisejících s udržitelností, většího přijímání mezinárodních norem v rozvojových zemích, lepšího přístupu obětí k opravným prostředkům a udržitelných investic. Mezi možné negativní dopady patří: vznik nákladů na dodržování předpisů společnostem ze třetích zemí a následný přesun výrobců ze třetích zemí na nekontrolované výrobkové trhy; riziko, že společnosti přejdou k méně rizikovým dodavatelům. Jsou popsána zmírňující opatření.
Proporcionalita?
Navrhovaná opatření nepřekračují rámec toho, co je nezbytné k řešení příčin a dosažení cílů iniciativy. Zátěž společností vyplývající z nákladů na dodržování předpisů byla přizpůsobena velikosti společnosti a zdrojům, které má k dispozici, a rizikovému profilu (viz také výše uvedené dopady na malé a střední podniky).
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Pět let po provedení směrnice, s přihlédnutím k době potřebné pro provádění a pro sběr údajů.